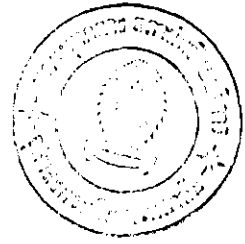

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การปลูกฝังภาษาไทยซึ่งเป็นภาษาประจำชาติให้แก่เยาวชนไทยทุกคนเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากภาษาเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการสื่อความหมาย ช่วยสร้างความเข้าใจต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน อีกทั้งยังเป็นรากฐานของความเจริญในทุก ๆ ด้าน นอกจากนั้นภาษายังเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดความรู้ ความคิด วัฒนธรรม ซึ่งเป็นเอกลักษณ์และสร้างความเป็นเอกภาพอย่างหนึ่งของประเทศไทย ดังนั้นการจะรักษาให้ภาษาไทยคงอยู่กับประเทศไทยนั้นจึงจำเป็นต้องสร้างพื้นฐานที่ดีเกี่ยวกับภาษาไทยให้แก่นักเรียนตั้งแต่ระดับประถมศึกษา

หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ได้กำหนดให้ภาษาไทยอยู่ในกลุ่มทักษะที่เป็นเครื่องมือการเรียนรู้โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ หลักเกณฑ์พื้นฐานทางภาษา สามารถใช้ภาษาติดต่อสื่อสาร ทั้งการรับรู้และการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดอย่างมีประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผล รวมทั้งภาษาในเชิงสร้างสรรค์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2533) โดยอาศัยทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ซึ่งทั้ง 4 ทักษะนี้ สามารถแบ่งตามหน้าที่ได้เป็น 2 ส่วน คือ การอ่านและการฟังเป็นกระบวนการสร้างความคิด ส่วนการพูดและการเขียนเป็นกระบวนการถ่ายทอดความคิดออกมา (อนุমানวราชธน, 2499)

การเขียนเป็นทักษะที่ต้องใช้เวลาในการฝึกฝนมากกว่าทักษะอื่นๆ จึงจะเกิดผล เพราะการเขียนเป็นศิลปะในการสื่อความคิด ความรู้ และความรู้สึกไปยังผู้อ่าน ซึ่งต้องอาศัยความสามารถเป็นอย่างมากจึงจะสามารถสื่อสารความรู้ ความคิดและอารมณ์ต่าง ๆ ให้ "ถึง" ผู้รับได้ (สมพร มั่นตะสูตร, 2526) การเขียนจึงเป็นการสื่อสารเพื่อให้ผู้อ่านได้ข้อมูล และเข้าใจตรงตามวัตถุประสงค์ของผู้เขียน สคริบบเนอร์ และ โคล (Scribner and Cole, 1978) กล่าวว่า

การเขียนมีความสำคัญในชีวิตประจำวันมาก เพราะการเขียนเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความรู้สึก และอารมณ์ต่าง ๆ ดังนั้น การเขียนจึงเป็นทักษะสำคัญที่นักเรียนในทุก ระดับชั้นต้องสนใจและฝึกฝนอย่างจริงจัง สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลักสูตรได้กำหนดเนื้อหาของการเขียนไว้หลายประเภท ได้แก่ การเขียนเล่าเรื่อง เขียนรายงาน เขียนจดหมาย เขียน แสดงความคิดเห็น เขียนเรื่องตามจินตนาการ ฯลฯ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2533) ซึ่งการเขียน เหล่านี้ต้องอาศัยความสามารถในการเขียนเรียงความทั้งสิ้น

ผู้ที่เขียนเรียงความให้ดีได้นั้น ต้องฝึกหัดตนเองให้อ่านหนังสือให้เป็น ช่างสังเกต จดจำ และฝึกการเขียนอยู่เสมอ (ฉัตรภา บุญภาค และคณะ, 2522) ในการเขียนเรียงความเรื่อง หนึ่งมีหลักของการเขียนในขั้นต้นคือ ต้องมีเอกภาพ (unity) ความเป็นหนึ่งเดียวมีใจความมุ่งไปสู่ ประเด็นสำคัญเพียงอย่างเดียว ต้องมีสัมพันธภาพ (coherence) คือ มีความเชื่อมโยงเป็นลำดับ ต่อเนื่องอย่างชัดเจน และต้องมีสารัตถภาพ (emphasis) เน้นใจความสำคัญเด่นชัดเป็นแกน สำคัญของการเขียน (ประภาศรี สีหอำไพ, 2527) การเขียนเรียงความ หรือการแต่งเรื่อง พระยาอุปกิตศิลปสาร (2499) กล่าวว่า การแต่งเรื่องคือ การนำเอาความรู้ ความคิดเห็นหรือความ จำเรื่องราวต่าง ๆ มาปรับปรุงขึ้นเป็นเรื่องราวของตนโดยใช้ความรู้ทั่ว ๆ ไป ยิ่งมีมากยิ่งดีและจะ ต้องใช้ศิลปะในเชิงเรียบเรียงเป็นเครื่องมืออันสำคัญ ซึ่งนับว่าเป็นบทเรียนสำคัญของการเรียน ภาษาชั้นสูงสุด และ ละเอียด โปษะภฤษณะ (2521) กล่าวถึง ลักษณะของเรียงความที่ดีนั้นต้อง มีความชัดเจน มีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน มีความสัมพันธ์ที่ดีคือ ดำเนินเรื่องไปตามลำดับต่อเนื่อง กัน มีความกว้างขวาง คือ ผู้อ่านอ่านแล้วได้เพิ่มพูนความรู้ หรือความบันเทิง มีความประณีตใน การใช้คำ ประโยค และมีความไพเราะงดงาม ผู้อ่านอ่านแล้วรู้สึกจับใจ

เรียงความ เป็นการเขียนในลักษณะของเนื้อเรื่องนั้น เฮฟเฟอร์แมน และลินคอล์น (Haffeman and Lincoln, 1982) ได้แบ่งรูปแบบของเนื้อเรื่องออกเป็น 4 แบบใหญ่ ๆ คือ

1. เนื้อเรื่องแบบบรรยาย (descriptive) เป็นเนื้อเรื่องที่บรรยายลักษณะของคนหรือสิ่ง ต่าง ๆ ที่ผู้เขียนสามารถบรรยายได้โดยอาศัยประสาทสัมผัสทั้งห้า คือ รูป รส กลิ่น เสียง สัมผัส ที่มีต่อสิ่งนั้นมาช่วยบรรยายเพื่อให้เกิดภาพของสิ่งนั้นได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น

2. เนื้อเรื่องแบบเล่าเรื่อง (narrative) เป็นเนื้อเรื่องที่เล่าถึงเรื่องที่ได้เกิดขึ้นแล้วในอดีต ซึ่งตามอดีตจะมีการใช้เวลามาเป็นตัวลำดับเรื่อง

3. เนื้อเรื่องแบบอธิบาย (expository) เป็นเนื้อเรื่องที่อธิบายหรือทำความเข้าใจในประเด็นใดประเด็นหนึ่งที่เกิดขึ้น เช่น อธิบายถึงสาเหตุของความขัดแย้งทางความคิดของผู้ใหญ่และวัยรุ่น ซึ่งอาจใช้เทคนิคการอธิบายได้หลายรูปแบบ

4. เนื้อเรื่องแบบโน้มน้าว (persuasive) เป็นเนื้อเรื่องที่เขียนโน้มน้าวให้ผู้อ่านคล้อยตามความคิดหรือความเชื่อของผู้เขียนด้วยการหาเหตุผลต่าง ๆ มาสนับสนุนความคิดหรือความเชื่อนั้น ๆ

นอกจากนี้ เพเรเตอร์ และพาเดีย (Prator and Padia, 1983) ได้แบ่งรูปแบบของการเขียนออกเป็น 3 รูปแบบ คือ

1. การเขียนแบบแสดงความคิดเห็น (expressive writing) จุดเน้นอยู่ที่ผู้เขียนโดยต้องการแสดงความรู้สึก หักคนคิด และความเข้าใจของผู้เขียน

2. การเขียนแบบอธิบาย (explanatory writing) เป็นการเขียนเพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ โดยไม่ใช่ข้อมูลเกี่ยวกับผู้เขียน

3. การเขียนแบบโน้มน้าว (persuasive writing) การเขียนแบบนี้ผู้เขียนจะเลือกเข้ากับฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง และพยายามให้เหตุผลสนับสนุนฝ่ายนั้น สิ่งนั้น โดยการให้ผู้อื่นเชื่อตาม

หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) แบ่งแยกรายวิชาการเรียนการสอนออกเป็นกลุ่มประสบการณ์ โดยยึดโครงสร้างความรู้เป็น 4 ด้าน คือ ความรู้ ทักษะ ค่านิยม และการจัดการ ในด้านทักษะนั้นมุ่งให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ ซึ่งในการคิดดังกล่าวจำเป็นต้องอาศัยการคิดอย่างมีเหตุผล (กระทรวงศึกษาธิการ, 2533) โดยการสังเคราะห์ (synthesize) เป็นความสามารถในการจัดส่วนประกอบย่อย ๆ เข้าด้วยกันเป็นส่วนรวมใหม่ เป็นรูปแบบใหม่ เช่น การเขียนภาพจินตนาการ การกล่าวสุนทรพจน์ การแต่งเรื่องนิทาน และการเขียนเรียงความ (สุวัฒน์ มุทรมธธา, 2523) สอดคล้องกับสุจริต เทียรชอบ และสายใจ อินทรมพรรษ์ (2523) กล่าวว่า การเขียน คือ การเรียบเรียง

ความรู้ ความคิด และประสบการณ์ต่าง ๆ ตลอดจนความรู้สึกนึกคิดและจินตนาการออกมาเป็น
ลายลักษณ์อักษร

กระทรวงศึกษาธิการ (2533) ได้กำหนดจุดประสงค์ในการเขียนในระดับชั้นประถมศึกษา
ศึกษาปีที่ 5-6 ไว้ดังนี้คือ นักเรียนสามารถเขียนคำ วลี ประโยค ข้อความได้ถูกต้องตาม
หลักเกณฑ์ทางภาษา เขียนประโยคประเภทต่าง ๆ ได้ตามความต้องการ เขียนตามคำบอก
เขียนเล่าเรื่อง รายงาน เขียนจดหมาย เขียนบทร้อยกรองง่าย ๆ เขียนย่อความ เขียนสื่อความได้
อย่างมีรูปแบบ เขียนแสดงความคิดอย่างเสรีและเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้ ซึ่งจะเห็นได้ว่า
หลักสูตรไม่ได้กำหนดให้มีการเขียนเรียงความแบบโน้มน้ำหนัก

หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ได้มุ่งเน้น
พัฒนาผู้เรียนให้เกิดทักษะดังกล่าวข้างต้นและเน้นให้คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น (กระทรวง
ศึกษาธิการ, 2533) แต่จากการศึกษาสภาพการดำเนินงานการเรียนการสอนในโรงเรียน
ระดับประถมศึกษา ยังไม่ได้เน้นให้ผู้เรียนเกิดทักษะดังกล่าว

หลักสูตรการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษาทั่วไปในต่างประเทศ ส่วนมากยึด
หลักในการจัดหลักสูตรตามทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจท์ ซึ่งแบ่งเป็น 4 ชั้น
ใหญ่ ๆ ดังนี้

1. sensory-motor stage ช่วงอายุ 0-2 ปีเป็นช่วงวัยของการยึดตนเองเป็น
ศูนย์กลาง ประกอบด้วย 6 ระยะ คือ
 - ระยะที่ 1 แรกเกิดถึง 1 เดือน เป็นการแสดงพฤติกรรมที่เป็นลักษณะตอบสนอง
สนองทางด้านร่างกาย (reflex) เช่น การดูด การร้อง
 - ระยะที่ 2 อายุประมาณ 1-4 เดือน เด็กจะมีทั้งการดูดซึม (assimilation) และ
การปรับเปลี่ยน (accommodation) เด็กจะเริ่มฟัง และเริ่มมอง
 - ระยะที่ 3 อายุประมาณ 4-8 เดือน เด็กเริ่มค้นพบกฎแห่งการกระทำ เช่น รู้ว่า
เคาะแล้วจะมีเสียงเด็กจะเคาะซ้ำแล้วซ้ำอีก

ระยะที่ 4 อายุประมาณ 8-12 เดือน เด็กเริ่มเข้าใจเรื่องการคงอยู่ของวัตถุ (object permanent)

ระยะที่ 5 อายุประมาณ 12-18 เดือน เริ่มมีการทดลองและเริ่มเลียนแบบผู้ใหญ่

ระยะที่ 6 อายุประมาณ 18-24 เดือน เริ่มคิดเกี่ยวกับการกระทำสิ่งต่าง ๆ แทนการกระทำ

2. peroperational stage ช่วงอายุ 2-7 ปี เด็กวัยนี้ยังไม่สามารถคิดย้อนกลับได้ เพียงแต่เริ่มที่จะเข้าใจเรื่องการคงตัวของสสารบ้าง และยังไม่สามารถใช้สติปัญญาแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างเต็มที่ วัยนี้แบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 อายุ 2-4 ปี เรียกว่าระยะ preconcept เพราะเป็นวัยที่เด็กเริ่มมีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ แต่ยังไม่สมบูรณ์และยังไม่มีเหตุผล ความคิดความเข้าใจขึ้นอยู่กับ การรับรู้จากประสาทสัมผัสเป็นส่วนใหญ่ ยังไม่สามารถใช้เหตุผลได้

ระยะที่ 2 อายุ 4-7 ปี เรียกว่าระยะ Intuitive การคิดของเด็กเริ่มมีเหตุผลขึ้นบ้างแต่ก็ยังเป็นลักษณะการคิดจากการรับรู้มากกว่าความเข้าใจ เด็กเริ่มมีปฏิกริยากับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น สนใจอยากรู้ ซักถามและเริ่มเลียนแบบพฤติกรรมของผู้ใหญ่ เริ่มใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการคิด

3. concrete operational stage อายุ 7-11 ปี สามารถใช้สมองคิดอย่างมีเหตุผล รู้จักการแก้ปัญหาเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นรูปธรรมได้ เข้าใจเรื่องการคงที่ของสสาร สามารถคิดย้อนกลับได้

4. operational stage อายุ 11-15 ปี สามารถคิดอย่างมีเหตุผลกับปัญหาทุกชนิด สามารถแก้ปัญหาอย่างมีระบบระเบียบ สามารถนำหลักการไปใช้กับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ (Gommon, 1972 อ้างถึงในวัฒนา มัคคสมัน, 2539)

ดังนั้น หลักสูตรการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษาทั่วไปจึงไม่เน้นการสอนเขียนเรียงความแบบโน้มน้าว เพราะเห็นว่าเป็นสิ่งที่ยากเนื่องจากเด็กต้องใช้ทักษะการสร้างเหตุผล ทักษะการวิเคราะห์เหตุผล และทักษะการสังเคราะห์เหตุผล ซึ่งตามทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจท์แล้ว จะต้องรอให้เด็กมีประสบการณ์ และวุฒิภาวะที่เหมาะสมคือ ในระดับ

มัธยมศึกษาตอนต้น หรือระดับอุดมศึกษาจึงจะเรียนได้ (Burkhalter, 1995) เป็นเหตุให้โรงเรียนประถมศึกษาไม่ได้สอนการเขียนเรียงความแบบโน้มน้าว แต่จากการวิจัยของเบอร์คัลเตอร์ (Burkhalter, 1995) ที่ได้ทดลองสอนการเขียนเรียงความแบบโน้มน้าวตามแนวคิดของไวโกทสกี ในระดับประถมศึกษา พบว่าแม้ในเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก็สามารถเขียนเรียงความแบบโน้มน้าวได้

จากข้อความดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจท์ และไวโกทสกี มีความคิดแตกต่างอย่างเห็นได้ชัด ซึ่งไวโกทสกี (Vygotsky) เชื่อว่าเด็กในวัยประถมศึกษา หรือเด็กที่อยู่ในขั้นพัฒนาการทางสติปัญญาระดับก่อนปฏิบัติการด้านนามธรรม (preformal operational) สามารถใช้การคิดในขั้นที่สูงขึ้นได้ และพัฒนาทักษะการสร้างเหตุผล (formulating skill) ทักษะการวิเคราะห์เหตุผล (reasons analyzing skill) และทักษะการสังเคราะห์เหตุผล (reasons synthesizing skill) ได้ ถ้าได้รับการฝึกฝนและการช่วยเหลือจากผู้ใหญ่ และเพื่อน ๆ ที่มีความสามารถ

จึงเห็นได้ว่า การสอนเขียนเรียงความแบบโน้มน้าว (persuasive writing) ตามแนวคิดของไวโกทสกีในระดับประถมศึกษา สามารถพัฒนาผู้เรียนด้านทักษะการคิด การให้เหตุผล การคิดวิเคราะห์ได้ และทักษะทั้งหมดที่กล่าวมานั้นล้วนเป็นทักษะที่จำเป็นของทรัพยากรมนุษย์ในการพัฒนาประเทศเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นอย่างมากในการพัฒนาประเทศ (ประเวศ วะสี, 2537)

ไวโกทสกี (Vygotsky, 1978) ได้เสนอทฤษฎีที่เกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็กที่มีชื่อว่า The Zone of Proximal Development และได้นำมาใช้ในกระบวนการศึกษาเพื่อพัฒนาหรือส่งเสริมศักยภาพทางสติปัญญาของเด็ก โดยไวโกทสกี มีความคิดว่า การมีปฏิสัมพันธ์กันทางสังคมกับคนที่มีความสามารถและผู้ใหญ่ สามารถทำให้เกิดผลทางจิตใจและเกิดพัฒนาการ โดยการพัฒนาหรือส่งเสริมให้ตรงกับระดับศักยภาพทางสติปัญญาของเด็ก เด็กก็จะประสบความสำเร็จ หรืออีกนัยหนึ่งก็คือ เด็กควรได้รับการกระตุ้นจากสิ่งที่ย้ายไปสู่สิ่งที่ยากเพื่อให้เด็กสามารถรับรู้ทุกสิ่งทุกอย่างทั้งด้านความคิดรวบยอดและด้าน

วิชาการต่าง ๆ โดยผ่านเข้าทางจิตใจจนกลายเป็นตัวของเด็กเอง ซึ่งถ้าสิ่งที่กระตุ้นนั้นไม่ท้าทาย เด็กก็จะล้มเหลวในการพัฒนาไปสู่กระบวนการสูงสุดของการคิด (Vygotsky, 1978 อ้างถึงใน Burkhalter, 1995)

หลักการที่สำคัญของ The Zone of Proximal Development หรือมีตัวย่อว่า ZPD คือ บทบาทที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนซึ่งดำเนินการโดยมีครู ผู้ใหญ่ หรือผู้ที่เท่าเทียมกัน แต่มีความสามารถมากกว่าร่วมกันทำงานกับผู้เรียนจนงานนั้นสำเร็จ ซึ่งสิ่งที่ผู้เรียนทำนั้นเป็นสิ่งที่พวกเขาจะทำสิ่งนั้นได้ในอนาคตอันใกล้ และไวโกทสกีได้เสนอแนะอีกว่า บทบาทของครูในการสนับสนุน ช่วยเหลือนั้นต้องมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอในการที่จะช่วยให้ผู้เรียนทำงานได้สำเร็จ ใกล้ ๆ กับขอบเขตที่สูงกว่าความสามารถตาม The Zone of Proximal Development และจะต้องจัดอย่างเป็นระบบด้วย เนื่องจากการสนับสนุน การช่วยเหลือนี้จะช่วยให้ผู้เรียนมีความมั่นใจสูงขึ้น (Vygotsky, 1978 อ้างถึงใน Gillani, 1994)

วูลฟอล์ค (Woolfolk, 1995) ได้เสนอลักษณะสำคัญ ๆ ของ The Zone of Proximal Development ไว้ 5 ประการ คือ

1. เป็นกิจกรรมซึ่งเด็กสามารถทำงานชิ้นนั้นได้ถ้าได้รับการช่วยเหลือ การสนับสนุนที่เหมาะสม
2. The Zone of Proximal Development นั้นเป็นสิ่งที่เด็กนักเรียนควรจะได้นำไปใช้ในสถานการณ์ซึ่งพวกเขามีความเข้าใจดี แต่การได้รับการสนับสนุนจากเพื่อนนักเรียนคนอื่นหรือจากครูนั้น บางครั้งเพื่อนนักเรียนเป็นครูที่ดีที่สุด ซึ่งสามารถช่วยคิดแก้ปัญหาได้ เพราะว่า นักเรียนคนนั้นอาจมีขั้นตอน กระบวนการของการเป็น Learner's Zone of Proximal Development
3. ครูต้องเป็นผู้ที่ต้องทำมากกว่าการจัดเตรียมสภาพแวดล้อมเพื่อให้เด็กค้นพบด้วยตัวของเด็กเอง โดยครูต้องเป็นผู้ที่คอยแนะนำ อาจโดยการอธิบาย การสาธิต และการทำงานร่วมกันกับนักเรียน ซึ่งเป็นการเรียนรู้แบบร่วมมือกัน
4. การให้นักเรียนได้ร่วมทำงาน แก้ปัญหา กับบุคคลซึ่งมีความสามารถในกิจกรรมนั้นมากกว่านับว่าเป็นสิ่งที่ดี เนื่องจากเป็นการกระตุ้นนักเรียนในด้านการใช้ภาษา การรวบรวมความคิด และการพูดในสิ่งซึ่งเขากำลังพยายามจะให้บรรลุความสำเร็จ

5. การสนทนาและการมีปฏิสัมพันธ์เป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญในการเรียนรู้และการเข้าใจ โดยนักเรียนต้องเข้าใจสถานการณ์ของปัญหาที่อยู่ใน The Zone of Proximal Development ของพวกเขา และนักเรียนต้องการแนวทางของการมีปฏิสัมพันธ์กับครูหรือนักเรียนคนอื่น การสนทนาเกี่ยวกับการสอนเป็นสิ่งที่ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และเน้นเฉพาะการสนทนาเท่านั้น

The U.S. Department of Education ได้เสนอรายงานสนับสนุนเรื่องการสนทนาเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ไว้ว่า จากการไปสังเกตการสอนของครูพบว่า การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ครูเป็นผู้ที่พูดมากที่สุดในห้องเรียนสิ่งนี้เองทำให้นักเรียนไม่ได้ใช้ภาษา การโต้ตอบของนักเรียนจะมีรูปแบบเหมือนกับที่เขาได้รับฟังจากครู การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในรูปแบบดังกล่าว ไม่เพียงแต่จะจำกัดโอกาสในการสร้างสรรค์ภาษาเท่านั้น แต่ยังจำกัดความสามารถในการเรียนรู้ที่ซับซ้อนขึ้นของนักเรียน (Ramirez, Yuen and Ramey, 1991 อ้างถึงใน Woolfolk, 1995)

นอกจากนี้ เอบเบค (Ebbeck, 1996) ได้เสนอลักษณะสำคัญของ The Zone of Proximal Development ไว้อีก 2 ประการ คือ

1 คำ Proximal ใน The Zone of Proximal Development หมายถึง ความใกล้เคียงในเวลาที่ห่างและเวลา (nearness in space and time), ที่อยู่ใกล้ (adjacent), ความใกล้ชิด (closeness), การติดกัน (contiguity) และบริเวณใกล้เคียง (vicinity)

2. คำ adult ใน The Zone of Proximal Development หมายถึง พ่อแม่ (parent), ครู (teacher) หรือบุคคลใดก็ตามที่ได้กระทำบางสิ่งบางอย่างกับเด็กเพื่อที่จะให้เด็กเกิดการเรียนรู้โดยการมีปฏิสัมพันธ์กัน

ดังนั้น ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นครูสอนภาษาไทยจึงเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่จะค้นหาวิธีการสอนใหม่ ๆ มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจ ผักผ่อนทักษะต่าง ๆ ให้กับผู้เรียน ผูกให้รู้จักคิด มีเหตุผลและสามารถเขียนถ่ายทอดให้ผู้อื่นเข้าใจได้อย่างดี แต่เนื่องจากทักษะการเขียนต้องมีการสอน เพราะไม่สามารถเรียนรู้ได้เองตามธรรมชาติจากการอ่านหนังสือ หรือการเขียนอย่างอิสระ การสอนจึงจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการเรียนรู้ทักษะการเขียน ฮิวซีย์ และคณะ (Hughey and others, 1983)

ผู้วิจัยมีความสนใจวิธีการสอนการเขียนเรียงความแบบโน้มน้าวตามแนวคิดของ ไวกอทสกีดังกล่าวข้างต้น จึงได้นำจุดประสงค์ของการสอนการเขียนเรียงความแบบโน้มน้าวตามแนวคิดของไวกอทสกี ซึ่งเบอร์คัลเตอร์ (Burkhalter, 1995) เสนอหลักสูตรของการสอนไว้มาเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมของแผนการสอนการเขียนเรียงความแบบโน้มน้าว เพื่อพัฒนาทักษะด้านการคิดของนักเรียน โดยสร้างเป็นหลักสูตรการสอนการเขียนเรียงความแบบโน้มน้าวตามแนวคิดของไวกอทสกี ซึ่งมี 6 จุดประสงค์ ดังนี้ คือ

- จุดประสงค์ที่ 1 การสอนให้นักเรียนรู้จักเรียงความแบบโน้มน้าว
- จุดประสงค์ที่ 2 การช่วยนักเรียนในการพัฒนาการอ้างเหตุผลและคาดหมาย
ข้อคัดค้านของผู้อ่าน
- จุดประสงค์ที่ 3 การกระตุ้นให้นักเรียนเขียนเรียงความแบบโน้มน้าว
- จุดประสงค์ที่ 4 การเปลี่ยนวิธีการอ้างเหตุผลจากการพูดเป็นการอ้างเหตุผลด้วยการเขียน
- จุดประสงค์ที่ 5 การชี้ให้เห็นถึงการอ้างเหตุผลที่ดีและการอ้างเหตุผลที่ไม่ดี
- จุดประสงค์ที่ 6 การสนับสนุนพรสวรรค์ของตนเอง

ไวกอทสกี (Vygotsky, 1978) เชื่อว่า ภาษาควรมาเป็นอันดับหนึ่งในการเป็นสื่อทางจิตวิทยาและเป็นสื่อระหว่างผู้เรียนกับสิ่งแวดล้อมในกระบวนการทางจิตวิทยาในระดับสูง และภาษายังเป็นเสมือนสื่อที่ทำให้เกิดความพอใจ ภาษาจึงเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาทางสติปัญญา (Vygotsky, 1978 อ้างถึงใน Gallani, 1994) ซึ่งสอดคล้องกับ มณีรัตน์ สุกโชติรัตน์ (2531) ได้กล่าวว่า ภาษาและการคิดเป็นสิ่งที่มีความสัมพันธ์กัน ภาษามีอิทธิพลต่อการคิดของคนเรา คนเรามักแสดงความคิดออกมาในรูปของภาษา ภาษาจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่สุดที่แสดงถึงความคิดของบุคคล ซึ่งจากการศึกษางานวิจัยของเบอร์คัลเตอร์ (Burkhalter, 1995) เรื่องการสอนการเขียนเรียงความแบบโน้มน้าว (Persuasive Writing) ตามแนวคิดของไวกอทสกี ในระดับประถมศึกษา พบว่า วิธีการดังกล่าวสามารถพัฒนาความคิดของผู้เรียนและทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะการสร้างเหตุผล (formulation skill) ทักษะการวิเคราะห์เหตุผล (reasons analyzing skill) และทักษะการสังเคราะห์เหตุผล (reasons synthesizing skill) ซึ่งจะเห็นได้ว่า ทักษะดังกล่าวข้างต้นเป็นทักษะที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในยุคโลกาภิวัตน์ เพราะ

ผู้ที่ดำรงชีวิตอยู่ในยุคโลกาภิวัตน์ได้อย่างปกติสุขจำเป็นต้องมีความรู้พื้นฐานที่ดีและเพียงพอ สำหรับใช้เป็นเครื่องมือในการดำรงชีวิต โดยเน้นให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ การแก้ปัญหา ทักษะการคิดเชิงสร้างสรรค์และทักษะทางภาษาซึ่งเน้น “การคิดใหม่ หรือที่เรียกว่า การคิดแบบปฏิสัมพันธ์อย่างมีพลวัต” ซึ่งเป็นการพัฒนาทุกด้านอย่างเชื่อมโยงและมีปัญญาอย่างบูรณาการ เพราะความรู้ในแขนงใดแขนงหนึ่งไม่เพียงพอที่จะทำให้เกิดดุลยภาพใน สังคมได้ (ประเวศ วะสี, 2537) รู้จักเลือกข่าวสารข้อมูล ทำตนให้เป็นผู้ใหญ่ มองสิ่งต่าง ๆ โดยการพิสูจน์หาความจริง ต้องการข้อมูลความจริง มีความคิด จิตใจที่เต็มไปด้วยการมีเหตุผล (ประยุทธ์ ปยุตโต, 2538) ซึ่งเป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญและสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 ที่มุ่งเน้น “การพัฒนาคน (Human Development)” เป็นวัตถุประสงค์ หลักอย่างเดียวของการพัฒนาประเทศเพื่อเพิ่มศักยภาพในทุกกลุ่มเป้าหมายอายุให้ได้รับการ ศึกษาการคิดที่เป็นกระบวนการ สามารถเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนอย่างแท้จริง (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2538) การศึกษาต้องมุ่งเน้น พัฒนา “วุฒิของความเป็นมนุษย์ (human credentials)” หลักสูตรต้องเน้นคิดเป็น คิดชอบ ปฏิรูป การสอนภาษาไทยทุกระดับชั้น เพราะโดยทั่วไปผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาและระดับปริญญาตรีส่วนใหญ่เขียนเรียงความภาษาไทยไม่ได้ (สิปปนนท์ เกตุทัต, 2538)

เนื่องจากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาโดยยึดตามหลักสูตรการสอนการ เขียนเรียงความแบบโน้มน้าวที่เบอร์คัลเตอร์ (Burkhalter, 1995) ได้ทำการวิจัยโดยใช้รูปแบบ การสอนการเขียนเรียงความแบบโน้มน้าว (persuasive writing) ตามแนวคิดของไวกอทสกี มา ใช้ในการพัฒนาการคิด การให้เหตุผลให้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เนื่องจากการเรียน การสอนในปัจจุบันยังไม่ได้มีการเน้นการฝึกทักษะการสร้างเหตุผล ทักษะการวิเคราะห์เหตุผล และทักษะการสังเคราะห์เหตุผลมากนัก โดยทักษะดังกล่าวน่าจะเกิดขึ้นแล้วกับผู้เรียนในระดับ ประถมศึกษาโดยเฉพาะชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เนื่องจากนักเรียนในระดับนี้ เป็นวัยที่กำลังสนใจ ศึกษาหาความรู้ต่างๆ มีจินตนาการ รู้จักคิดหาเหตุผล ตลอดจนมีประสบการณ์ในการเขียน ประเภทต่าง ๆ มาแล้วตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 อีกทั้งนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 จัดเป็นชั้นสุดท้ายของนักเรียนที่จะศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา นักเรียน บางคนอาจศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษา แต่บางคนไม่มีโอกาสศึกษาต่อ และการเขียนเรียง

ความแบบโน้มน้าวยังเป็นรูปแบบการเขียนประเภทหนึ่งที่มีความสำคัญทั้งในปัจจุบันและอนาคต จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่น่าจะพัฒนาให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีทักษะการเขียนที่สามารถสื่อสารได้อย่างสัมฤทธิ์ผล สามารถนำความรู้ด้านการเขียนไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม อีกทั้งยังเป็นพื้นฐานการศึกษาในระดับสูงต่อไป ซึ่งผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้นับว่าเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง สำหรับครูผู้สอนในการที่จะพัฒนาความคิด ความสามารถในการเขียนของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นโดยเฉพาะด้านการให้เหตุผล และทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็นแก่นักเรียนเพื่อประโยชน์ในการดำรงชีวิตให้เหมาะสมและมีความสุขในยุคโลกาภิวัตน์

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนเรียงความแบบโน้มน้าวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยวิธีการสอนเขียนเรียงความแบบโน้มน้าวตามแนวคิดของไวคอกทลกี

สมมติฐานการวิจัย

เบอร์คัลเตอร์ (Burkhalter, 1995) ได้ศึกษาผลของการสอนการเขียนเรียงความแบบโน้มน้าวตามแนวคิดของไวคอกทลกีในระดับประถมศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรียงความแบบโน้มน้าว (persuasive writing) ตามแนวคิดของไวคอกทลกี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวนทั้งสิ้น 153 คน โดยกลุ่มทดลอง ประกอบด้วย นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 2 ห้องเรียน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 2 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้น 78 คน กลุ่มควบคุม ประกอบด้วย นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 2 ห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 2 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้น 75 คน การแบ่งออกเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยใช้วิธีการแบ่งแบบบังเอิญ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนในกลุ่มทดลองทั้ง 2 กลุ่ม ได้คะแนนหลังการทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมซึ่งได้รับการสอนตามปกติ และในกลุ่มทดลองด้วยกันเองพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีความสามารถในการเขียนเรียงความแบบโน้มน้าวเพิ่มขึ้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเด็ก ๆ อายุ 9 ปี ก็สามารถที่จะเขียนเรียงความแบบโน้มน้าวได้ แม้ว่าจะเป็นสิ่งที่ยากสำหรับเด็ก

สาธิต ตนวงษ์วิวัฒน์ (2537) ได้ศึกษาผลของการเขียนความเรียงภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบเน้นกระบวนการและแบบวิจารณ์งานเขียน โดยแบ่งตัวอย่างประชากรเป็นกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ได้รับการสอนเขียนความเรียงภาษาไทยแบบเน้นกระบวนการ และกลุ่มที่ได้รับการสอนเขียนความเรียงภาษาไทยแบบวิจารณ์งานเขียน และแต่ละกลุ่มทดลองแบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีความสามารถทางการเรียนกลุ่มทักษะภาษาไทยระดับสูง ระดับกลาง และระดับต่ำ ผลปรากฏว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบเน้นกระบวนการกลุ่มที่มีความสามารถทางการเรียนกลุ่มทักษะภาษาไทยระดับสูง ได้คะแนนความสามารถทางการเขียนความเรียงเพิ่มขึ้น 3.85% กลุ่มที่มีความสามารถทางการเรียนกลุ่มทักษะภาษาไทยระดับกลาง ได้คะแนนความสามารถทางการเขียนความเรียงเพิ่มขึ้น 3.35% และกลุ่มที่มีความสามารถทางการเรียนกลุ่มทักษะภาษาไทยระดับต่ำ ได้คะแนนความสามารถทางการเขียนความเรียงเพิ่มขึ้น 6.1% ส่วนนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบเน้นวิจารณ์งานเขียน กลุ่มที่มีความสามารถทางการเรียนกลุ่มทักษะภาษาไทยระดับสูง ได้คะแนนความสามารถทางการเขียนความเรียงเพิ่มขึ้น 6.6% กลุ่มที่มีความสามารถทางการเรียนกลุ่มทักษะภาษาไทยระดับกลาง ได้คะแนนความสามารถทางการเขียนความเรียงเพิ่มขึ้น 5.1% และกลุ่มที่มีความสามารถทางการเรียนกลุ่มทักษะภาษาไทยระดับต่ำ ได้คะแนนความสามารถทางการเขียนความเรียงเพิ่มขึ้น 9.25%

จากผลการวิจัยและข้อเสนอนี้ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยตั้งสมมุติฐานในการวิจัยว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการเขียนเรียงความแบบโน้มน้าวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามแนวคิดของไวทกทลกีหลังการได้รับการสอนเขียนเรียงความแบบโน้มน้าวตามแนวคิดของไวทกทลกี มีค่าสูงกว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการเขียนเรียงความแบบโน้มน้าวก่อนได้รับการสอน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2539 โรงเรียนพญาไท สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 9 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 40 คน รวมทั้งสิ้น 360 คน

2. ตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากร ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบธรรมดา (simple random sampling) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2539 โรงเรียนพญาไท 1 ห้องเรียน จากทั้งหมด 9 ห้องเรียน ได้จำนวน 30 คน เป็นตัวอย่างประชากร

3. ผู้วิจัยใช้เวลาในการดำเนินการทดลอง 3 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน (วันจันทร์-วันศุกร์) วันละ 1 ชั่วโมง (3 คาบ ๆ ละ 20 นาที) รวมใช้เวลาในการทดลองสอน 12 ชั่วโมง (36 คาบ) และเวลาในการประเมินผล 2 ชั่วโมง รวมใช้เวลาทั้งสิ้น 14 ชั่วโมง

4. การสอนเขียนเรียงความแบบโน้มน้าวตามแนวคิดของไวทอสกี ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้ยึดหลักตามที่เบอร์คัลเตอร์ (Burkhalter, 1995) ได้ทำการวิจัยโดยใช้รูปแบบการสอนการเขียนเรียงความแบบโน้มน้าว (persuasive writing) ตามแนวคิดของไวทอสกีในระดับประถมศึกษา โดยสร้างเป็นหลักสูตรการสอนการเขียนเรียงความแบบโน้มน้าวตามแนวคิดของไวทอสกี ซึ่งมี 6 จุดประสงค์ ดังนี้คือ

- จุดประสงค์ที่ 1 การสอนให้นักเรียนรู้จักเรียงความแบบโน้มน้าว
- จุดประสงค์ที่ 2 การช่วยนักเรียนในการพัฒนาการอ้างเหตุผลและคาดหมาย ข้อคัดค้านของผู้อ่าน
- จุดประสงค์ที่ 3 การกระตุ้นให้นักเรียนเขียนเรียงความแบบโน้มน้าว
- จุดประสงค์ที่ 4 การเปลี่ยนวิธีการอ้างเหตุผลจากการพูดเป็นการอ้างเหตุผลด้วยการเขียน
- จุดประสงค์ที่ 5 การชี้ให้เห็นถึงการอ้างเหตุผลที่ดีและการอ้างเหตุผลที่ไม่ดี
- จุดประสงค์ที่ 6 การสนับสนุนทัศนคติของตนเอง

5. ตัวแปรที่จะศึกษา

- 5.1 ตัวแปรต้น การสอนการเขียนเรียงความแบบโน้มน้าวตามแนวคิดของไวทอสกี
- 5.2 ตัวแปรตาม ความสามารถในการเขียนเรียงความแบบโน้มน้าว

ข้อตกลงเบื้องต้น

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นตัวอย่างประชากรมีความรู้ในเรื่องรูปแบบของการเขียนเรียงความว่าประกอบด้วยคำนำ เนื้อเรื่อง และสรุป

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

การเขียนเรียงความแบบโน้มน้าว หมายถึง การเขียนเรียงความที่ผู้เขียนมีจุดมุ่งหมายในการเขียนเพื่อให้ผู้อ่านเกิดการคล้อยตามความคิด เกิดความเชื่อถือเห็นด้วยกับความคิดที่ผู้เขียนเสนอ โดยผู้เขียนจะต้องคาดหมายข้อคัดค้านของผู้อ่าน เขียนเหตุผลและให้รายละเอียดสนับสนุนเหตุผลก่อนที่ผู้อ่านจะคัดค้านเพื่อให้ผู้อ่านเชื่อถือ ยอมรับและคล้อยตามความคิดของผู้เขียน

การสอนการเขียนเรียงความแบบโน้มน้าวตามแนวคิดของไวทอลสกี้ หมายถึง การสอนการเขียนเรียงความแบบโน้มน้าว ซึ่งยึดหลักตามที่เบอร์คัลเตอร์ (Burkhalter, 1995) ได้ทำการวิจัยโดยใช้รูปแบบการสอนการเขียนเรียงความแบบโน้มน้าว (persuasive writing) ตามแนวคิดของไวทอลสกี้ โดยสร้างเป็นหลักสูตรการสอนการเขียนเรียงความแบบโน้มน้าวตามแนวคิดของไวทอลสกี้ ประกอบด้วย 6 จุดประสงค์ ได้แก่ จุดประสงค์ที่ 1 การสอนให้นักเรียนรู้จักลักษณะของเรียงความแบบโน้มน้าว จุดประสงค์ที่ 2 การช่วยนักเรียนในการพัฒนาการอ้างเหตุผลและคาดหมายข้อคัดค้านของผู้อ่าน จุดประสงค์ที่ 3 การกระตุ้นให้นักเรียนเขียนเรียงความแบบโน้มน้าว จุดประสงค์ที่ 4 การเปลี่ยนวิธีการอ้างเหตุผลจากการพูดเป็นการอ้างเหตุผลด้วยการเขียน จุดประสงค์ที่ 5 การชี้ให้เห็นถึงการอ้างเหตุผลที่ดีและการอ้างเหตุผลที่ไม่ดี และจุดประสงค์ที่ 6 การสนับสนุนทัศนคติของตนเอง

การสอนให้นักเรียนรู้จักลักษณะของเรียงความแบบโน้มน้าว หมายถึง การสอนอธิบายให้นักเรียนเข้าใจถึงลักษณะของเรียงความแบบโน้มน้าวว่า คือ เรียงความที่เขียนเพื่อให้ผู้อ่านเห็นด้วยกับคำขอร้อง คำแนะนำหรือทัศนคติต่าง ๆ โดยการให้นักเรียนการเปรียบเทียบบท-

อ่านที่มีลักษณะโน้มน้าวกับบทอ่านประเภทอื่น ๆ เพื่อสรุปถึงโครงสร้างการเขียนเรียงความแบบโน้มน้าว

การช่วยนักเรียนในการพัฒนาการอ้างเหตุผลและคาดหมายข้อคัดค้านของผู้อ่าน หมายถึง การที่ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้ตารางแสดงความคิดเห็น เพื่อให้นักเรียนและครูใส่เหตุผลแสดงความคิดเห็นลงในตารางดังกล่าว ซึ่งประกอบ 3 ช่อง คือ ช่องที่ 1 นักเรียนใส่เหตุผลที่ครูควรเห็นด้วยกับหัวข้อเรื่องที่กำหนดในการเขียนเรียงความแบบโน้มน้าว ช่องที่ 2 ครูแสดงความคิดเห็นไม่เห็นด้วยกับหัวข้อเรื่องที่กำหนดในการเขียนเรียงความแบบโน้มน้าว และช่องที่ 3 นักเรียนเสนอเหตุผลเพิ่มเติมเพื่อโน้มน้าวครูให้เห็นด้วยกับหัวข้อเรื่องที่กำหนดในการเขียนเรียงความแบบโน้มน้าว และการให้นักเรียนอ่านตัวอย่างจดหมายซึ่งมีวิธีการเขียนแบบโน้มน้าว เพื่อเสนอการอ้างเหตุผลที่สนับสนุนและคัดค้านจากตัวอย่างจดหมายที่กำหนดนั้น

การกระตุ้นให้นักเรียนเขียนเรียงความแบบโน้มน้าว หมายถึง การที่ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้วีดิทัศน์ เป็นสื่อประกอบการเรียนการสอน ซึ่งเป็นสื่อที่นักเรียนให้ความสนใจ เพื่อนำไปสู่การอภิปราย การได้วาที โดยกิจกรรมดังกล่าวจะช่วยนักเรียนในการพัฒนาการอ้างเหตุผลและนำไปสู่การเขียนเรียงความแบบโน้มน้าวที่ดี

การเปลี่ยนวิธีการอ้างเหตุผลจากการพูดเป็นการอ้างเหตุผลด้วยการเขียน หมายถึง การที่ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนได้มีการอภิปราย การได้วาที ซึ่งนักเรียนจะได้เตรียมข้อมูลในการอ้างเหตุผลด้วยการพูด จากนั้นครูให้นักเรียนเขียนเรียงความแบบโน้มน้าว โดยนักเรียนจะนำการอ้างเหตุผลที่ได้จากการอภิปราย การได้วาที มาใช้ในการเขียนเรียงความแบบโน้มน้าว

การชี้ให้เห็นถึงการอ้างเหตุผลที่ดีและการอ้างเหตุผลที่ไม่ดี หมายถึง การที่ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้บทอ่านเป็นสื่อประกอบการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนได้ระบุและประเมินการอ้างเหตุผลว่า เหตุผลใดเป็นการอ้างเหตุผลที่ดีและเป็นการอ้างเหตุผลที่ไม่ดี ซึ่งการอ้างเหตุผลที่ดีเพียงเหตุผลเดียวเท่านั้น สามารถช่วยให้ตัดสินใจได้ว่ามีศักยภาพและน่าเชื่อถือ

ถือมากกว่าเหตุผลอื่น ๆ รวมทั้งการพิจารณาการอ้างเหตุผลที่ยังไม่ดีด้วย ซึ่งอาจเป็นเพราะการอ้างเหตุผลสนับสนุนที่ไม่เป็นความจริง

การสนับสนุนตรรกะของตนเอง หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้วิธีทัศน์ ตารางเหตุผลหรือการจับคู่กันปรึกษาเกี่ยวกับการอ้างเหตุผล ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนได้มีโอกาสในการพัฒนาการอ้างเหตุผล เพื่อให้การเขียนเรียงความแบบโน้มน้าวน่าเชื่อถือ และน่าสนใจสำหรับผู้อ่าน

ความสามารถในการเขียนเรียงความแบบโน้มน้าว หมายถึง คะแนนที่ได้จากการที่นักเรียนทำแบบทดสอบความสามารถในการเขียนเรียงความแบบโน้มน้าวตามแนวคิดของไวทอลสกี้ โดยมีเกณฑ์ในการวิเคราะห์คุณภาพการเขียนเรียงความแบบโน้มน้าวตามแนวการสอนการเขียนของเบอร์คัลเตอร์ (Burkhalter, 1995) ซึ่งแบ่งประเด็นในการพิจารณาการให้คะแนนไว้ 3 ประเด็น คือ คุณภาพของข้ออ้าง (claim) คุณภาพของข้อมูล (data) และคุณภาพของเหตุผล (warrant) โดยการเขียนข้ออ้าง หมายถึง การเขียนแสดงความคิดของผู้เขียนที่ต้องการให้ผู้อ่านเห็นด้วย การเขียนข้อมูล หมายถึง การเขียนสนับสนุนความคิดของผู้เขียนที่ต้องการให้ผู้อ่านเห็นด้วย โดยเขียนจากสิ่งที่เป็นจริง ประสบการณ์ สถิติ หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น และการเขียนเหตุผล หมายถึง การเขียนอธิบายสิ่งอื่น ๆ อีกซึ่งเชื่อมโยงกับการเขียนสนับสนุนความคิดของผู้เขียน ที่แสดงให้เห็นว่าข้อมูลมีความสัมพันธ์กับความคิดของผู้เขียนที่ต้องการให้ ผู้อ่านเห็นด้วย

การพัฒนาความสามารถในการเขียนเรียงความแบบโน้มน้าว หมายถึง การที่นักเรียนได้รับการสอนเขียนเรียงความแบบโน้มน้าวตามแนวคิดของไวทอลสกี้ และทดสอบหลังเรียน แล้วทำให้นักเรียนมีความสามารถในการเขียนเรียงความแบบโน้มน้าวตามแนวคิดของไวทอลสกี้สูงขึ้น

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หมายถึง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนพญาไท สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2539

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาเอกสาร วารสาร ตำรา หนังสือเรียนวิชาภาษาไทย คู่มือครูภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ทฤษฎีของไวทกอสกี งานวิจัยตามแนวการสอนเขียนของเบอร์คัลเตอร์ (Burkhalter 1995) และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกาเขียนเรียงความแบบโน้มน้าว

2. ประชากรและตัวอย่างประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2539 โรงเรียนพญาไท สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร 9 ห้องเรียน จำนวน 360 คน

ตัวอย่างประชากร ได้จากสุ่มตัวอย่างแบบธรรมดา (simple random sampling) ได้ตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 30 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 1 ฉบับ คือ แบบทดสอบความสามารถในการเขียนเรียงความแบบโน้มน้าวตามแนวคิดของไวทกอสกี (Burkhalter, 1995)

ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจพิจารณาความตรงด้านเนื้อหา ความเหมาะสมกับเวลา แล้วนำมาแก้ไขเพื่อนำไปทดลองกับนักเรียนที่ไม่ใช่ตัวอย่างประชากร เพื่อนำมาปรับปรุงก่อนนำไปใช้กับตัวอย่างประชากร

3.1 ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1.1 เป็นแบบทดสอบอัตนัย 1 ฉบับ จำนวน 1 ข้อ

3.1.2 เกณฑ์การให้คะแนน คือ เกณฑ์ในการวิเคราะห์คุณภาพการเขียนเรียงความแบบโน้มน้าวตามแนวการสอนเขียนของเบอร์คัลเตอร์ (Burkhalter, 1995) โดยแบ่งประเด็นในการพิจารณาการให้คะแนนไว้ 3 ประเด็น คือ

1. คุณภาพของข้ออ้าง (claim)
2. คุณภาพของข้อมูล (data)
3. คุณภาพของเหตุผล (warrant)

ผู้วิจัยนำเกณฑ์ในการวิเคราะห์คุณภาพการเขียนเรียงความแบบโน้มน้าวตามแนวคิดของไวทอลท์ (Burkhalter, 1995) ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบพิจารณาและให้คำแนะนำ จากนั้นจึงนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม เพื่อนำเกณฑ์ดังกล่าวมาใช้ในการตรวจเรียงความของนักเรียนที่ไม่ใช่ตัวอย่างประชากร เพื่อหาค่าความเที่ยงของเกณฑ์และการตรวจให้คะแนนระหว่างผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่านและผู้วิจัย ก่อนนำไปใช้กับตัวอย่างประชากร

4. เอกสารการสอนที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการสอน จำนวน 12 แผน ประกอบด้วย

แผนการสอนของจุดประสงค์ที่ 1 การสอนให้นักเรียนรู้จักเรียงความแบบโน้มน้าว จำนวน 2 แผนการสอน

แผนการสอนของจุดประสงค์ที่ 2 การช่วยนักเรียนในการพัฒนาการอ้างเหตุผล และการคาดหมายข้อคัดค้านของผู้อ่าน จำนวน 2 แผนการสอน

แผนการสอนของจุดประสงค์ที่ 3 การกระตุ้นให้นักเรียนเขียนเรียงความแบบโน้มน้าว จำนวน 2 แผนการสอน

แผนการสอนของจุดประสงค์ที่ 4 การเปลี่ยนวิธีการอ้างเหตุผลจากการพูดเป็นการอ้างเหตุผลด้วยการเขียน จำนวน 2 แผนการสอน

แผนการสอนของจุดประสงค์ที่ 5 การชี้ให้เห็นถึงการอ้างเหตุผลที่ดีและการอ้างเหตุผลที่ไม่ดี จำนวน 2 แผนการสอน

แผนการสอนของจุดประสงค์ที่ 6 การสนับสนุนทัศนคติของตนเอง จำนวน 2 แผนการสอน

ผู้วิจัยนำแผนการสอนที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบพิจารณา ด้านความเหมาะสมของเนื้อหา ความถูกต้องของภาษา แล้วนำไปทดลองสอนกับนักเรียนที่ไม่ใช่ตัวอย่างประชากร จำนวน 3 แผนการสอน เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง ก่อนนำไปทดลองกับตัวอย่างประชากร

5. นำแบบทดสอบความสามารถในการเขียนเรียงความแบบโน้มน้าวตามแนวคิดของไวทอลท์ ไปเสนอผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบพิจารณาและให้คำแนะนำ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม หลังจากนั้นนำไปทดลองใช้กับนักเรียนที่มีลักษณะใกล้เคียงกับตัวอย่างประชากรจริง จำนวน 25 คน ก่อนนำไปทดลองใช้กับตัวอย่างประชากร

6. นำแบบทดสอบความสามารถในการเขียนเรียงความแบบโน้มน้าวตามแนวคิดของไวทกอสกี ไปให้นักเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากรเขียนเรียงความแบบโน้มน้าวก่อนการเรียนรู้ (pre-test)

7. ดำเนินการสอนโดยผู้วิจัยเป็นผู้สอนด้วยตนเองตามแผนการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 12 แผนการสอน โดยใช้เวลาดต่ละ 3 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 1 ชั่วโมง (3 คาบ ๆ ละ 20 นาที) และเวลาในการทดสอบ (pre-post-test) 2 ชั่วโมง รวมเวลาในการทดลอง 14 ชั่วโมง

8. นำแบบทดสอบความสามารถในการเขียนเรียงความแบบโน้มน้าวตามแนวคิดของไวทกอสกี ไปให้นักเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากรเขียนเรียงความแบบโน้มน้าวหลังการเรียนรู้ (post - test)

9. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

9.1 คำนวณค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความสามารถในการเขียนเรียงความแบบโน้มน้าวตามแนวคิดของไวทกอสกีของนักเรียนก่อนและหลังการทดลอง

9.2 เปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรียงความแบบโน้มน้าวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามแนวคิดของไวทกอสกี ก่อนและหลังการทดลอง ด้วยการทดสอบค่าที (t-test)

9.3 นำคะแนนความสามารถในการเขียนเรียงความแบบโน้มน้าวตามแนวคิดของไวทกอสกี ขณะดำเนินการทดลองสอนตั้งแต่จุดประสงค์ที่ 2 ถึงจุดประสงค์ที่ 6 มาหาค่าคะแนนเฉลี่ยของแต่ละจุดประสงค์ แล้วนำเสนอผลที่ได้

9.4 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ โดยนำเสนอในรูปแบบตารางและความเรียง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับครูและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน ได้นำรูปแบบการสอนเขียนตามแนวคิดของไวทกอสกี ไปใช้ในการพัฒนาสติปัญญาด้านความสามารถ

ในการเขียนเรียงความแบบโน้มน้าวของนักเรียน เพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาศักยภาพที่เขามีอย่างเต็มที่ในทุกระดับอายุ

2. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ทักษะการเชื่อมโยงต่าง ๆ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ ความสามารถในการแก้ปัญหา ความคิดสร้างสรรค์ และทักษะทางภาษา ซึ่งเป็นทักษะพื้นฐานสำคัญในการดำรงชีวิตอยู่ในยุคโลกาภิวัตน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ได้เกณฑ์ในการวิเคราะห์คุณภาพการเขียนเรียงความแบบโน้มน้าวที่สามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยต่อไป

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย